

Praha 21.9.2005

47

Nemocnice v České republice v 1. pololetí 2005

Souhrn

Koncem pololetí bylo v České republice evidováno celkem 198 nemocnic s 65 124 lůžky (z toho 2 194 pro novorozence). Lůžkovou péči ale poskytuje jen 196 zařízení, 2 zařízení provoz lůžek přerušila a čekají na rozhodnutí kraje. V 1. pololetí 2005 klesl lůžkový fond nemocnic jen o 0,5 % (v loňském pololetí o 1,2 %), personální zajištění lůžek se dlouhodobě výrazněji nemění. Využití nemocničních lůžek v letošním pololetí zhruba odpovídá stejnému období loňského roku, ošetrovací doba mírně, ale stále klesá.

Summary

By the end of the 1st half of 2005 there were 198 hospitals with 65 124 beds (of that 2 194 newborns' cots). Bed care is presently provided only in 196 hospitals, while 2 establishments suspended provision of bed care and wait for the decision of Regional Administration. In the 1st half of 2005 the hospital bed fund diminished by only 0.5 % (in the 1st half of 2004 it was by 1.2 %). The numbers of personnel in bed care provision do not markedly change in long terms. Bed occupancy in the 1st half of 2005 roughly corresponds with the value in the same period of the preceding year. The average length of stay slightly but steadily decreases.

Koncem pololetí bylo v České republice evidováno celkem 198 nemocnic s 65 124 lůžky (z toho 2 194 pro novorozence). Lůžkovou péči ale poskytuje jen 196 zařízení. Dvě zařízení mají v současné době uzavřenu lůžkovou část a čekají, jak bude o jejich dalším využití rozhodnuto krajskými řídicími orgány (nemocnice Bruntál, která je v konkurzu a M-Via Nova Zábřeh).

V první polovině letošního roku ukončila činnost nemocnice Doctus s.r.o., Ústí nad Labem a Psychiatrické sanatorium Česká Lípa (obě zařízení pokračují v činnosti jen jako ambulantní).

Jako samostatné zařízení zahájilo činnost:

- Centrum léčby pohybového aparátu s.r.o. Praha 9 (vyčlenilo se z nemocnice CLINICUM a.s., Praha 9)
- Krušnohorská nemocnice následné péče s.r.o. Litvínov (dříve jen ambulantní zařízení)
- CNS - Centrum Třinec s.r.o. (dříve psychiatrické oddělení nemocnice Třinec).

Nemocnice Dačice (okr. Jindřichův Hradec), která byla do konce ledna letošního roku spravována městem, je nyní privátním zařízením a nese název PP Hospitals, s.r.o. Dačice.

Jednotlivé nemocnice se kapacitou lůžkového fondu výrazně liší. Polovina nemocnic v České republice (99) má méně než 200 lůžek, z toho 22 zařízení má méně než 50 lůžek. Tisíc a více lůžek má 13 nemocnic (z toho 11 fakultních). Tato zařízení na sebe vážou zhruba 1/3 všech nemocničních lůžek.

Vykázaný lůžkový fond nemocnic odpovídá téměř výhradně počtu lůžek, na který mají nemocnice uzavřeny smlouvy se zdravotními pojišťovnami (ZP), nikoliv počtu lůžek, které nemocnice skutečně provozují. Svědčí o tom u řady nemocničních oddělení vyšší využití lůžek, než odpovídá jejich maximální lůžkové kapacitě¹. Lůžka, která nejsou potvrzena smlouvou se ZP, jsou v případě potřeby provozována jako přistýlky. Nutnost trvalého využívání přistýlek vyvolává pochyby o vyváženosti smluv se ZP. Otázkou zůstává, zda by neměly ZP spíše nasmlouvat objem zdravotní péče (ošetřovací dny), než jen kapacity (lůžka, lékaře).

Z celkového počtu nemocnic poskytuje 26 zařízení lůžkovou péči jen ošetřovatelskou, popřípadě následnou rehabilitační (tzv. „Nemocnice následné péče“). Tato zařízení mají celkem 2 367 lůžek. Přičteme-li ještě 4 283 lůžek vyčleněných pro ošetřovatelskou péči ve zbývajících 170 nemocnicích akutní péče, lůžkovou kapacitu 75 léčeben pro dlouhodobě nemocné (7 445 lůžek) a 290 lůžek pro paliativní pacienty v hospicích, připadá v současné době na 1 000 obyvatel ČR 1,4 lůžka² ošetřovatelské následné péče celkem.

Za 1. pololetí letošního roku byl pokles lůžek akutní péče výrazně nižší (-414), než v loňském pololetí (-1 119). Týká se zejména lůžek interních, chirurgických, gynekologických a pediatrických. Počet novorozeneckých lůžek a ošetřovatelských lůžek se téměř nezměnil. Na 10 000 obyvatel připadá 63,7 nemocničních lůžek celkem (proti 1. pol. 2004 pokles relace jen o 0,6 lůžka). Zhruba 14 % nemocniční lůžkové kapacity je určeno dětem (dětská i specializovaná oddělení)

Nemocnice - lůžka	Rok 2004	1. pol. 2005	Rozdíl (+ / -)
akutní péče - <i>bez lůžek novorozeneckých</i>	56 694	56 280	-414
novorozenecká lůžka	2 179	2 194	15
následná péče	6 615	6 650	35
Nemocnice celkem	65 488	65 124	-364

Také personální zajištění nemocničních lůžek se ve srovnání se stejným obdobím loňského roku nezměnilo. Na 1 lékaře u lůžka připadá v průměru 5,8, na 1 sestru u lůžka 1,6 obsazených lůžek denně (bez ohledu na směny).

Nemocniční lůžkový fond (65 124 lůžek) je rozdělen z 30 % do státních nemocnic (zřizovatel Ministerstvo zdravotnictví a ostatní centrální orgány), z 49 % do nestátních nemocnic spravovaných komunálními řídicími orgány (zřizovatel kraj, město, obec). Zbývajících 21 % lůžek je v privátních nemocnicích (zřizovatel fyzická osoba, církev a jiná právnická osoba).

Kraj byl koncem pololetí zřizovatelem u 63 nemocnic s 26 836 lůžky (41 % všech nemocničních lůžek). Od konce roku 2004 do 30. 6. 2005 nedošlo k žádným dalším převodům. Od ledna 2003, kdy byly okresní nemocnice převedeny do kompetence krajů, do konce června 2005 bylo na obchodní společnosti vlastněné jen krajem převedeno celkem 17 krajských nemocnic. Karlovarský, Plzeňský a Královéhradecký kraj již žádné krajské nemocnice nemají.

Od 1. 7. 2005 byly převedeny a jako obchodní společnosti již fungují další 4 krajské nemocnice ve Středočeském kraji (nemocnice Benešov, Kladno, Kolín a Mladá Boleslav). V ostatních krajích se uvažuje o realizaci převodů k 1. 1. 2006. Schválení převodů na

¹ Maximální počet ošetřovacích dnů, které je zařízení schopno poskytnout pacientům ve sledovaném období = průměrný denní stav lůžek x počet dnů ve sledovaném období.

² Neoficiální optimální relace je 2 lůžka na 1 000 obyvatel.

obchodní společnosti již proběhlo v kraji Ústeckém, Libereckém, Olomouckém, Zlínském a Moravskoslezském. V září se chystají o převodech rozhodnout kraje: Pardubický, Olomoucký, Jihomoravský a Vysočina.

Také města a obce zvažují převést nemocnice, které spravují jako zřizovatelé, na obchodní společnosti (společnosti s ručením omezeným), ale chtějí zatím zůstat dál jejich jediným vlastníkem. Od 1. 7. letošního roku je již takto převedena nemocnice Kutná Hora.

Využití nemocničních lůžek bylo v pololetí letošního roku téměř stejné, jako ve stejném období minulého roku. Lůžka akutní péče byla v průměru využívána 139 dní, lůžka ošetrovatelská 160 dní ze 181 v pololetí celkem. Průměrná ošetrovací doba klesla na akutním lůžku na 7,1 dne (jen o -0,2 dne), na ošetrovatelském nemocničním lůžku na 41,7 dne (o -0,3 dne). Na lůžkách akutní péče klesl počet ošetrovacích dnů poskytnutých pacientům o 2,4 %, na lůžkách ošetrovatelských vzrostl téměř o 6 %. Na 10 000 obyvatel České republiky připadalo v letošním pololetí zhruba 9 000 ošetrovacích dnů (v loňském pololetí 9 100).

Nemocnice - akutní péče (vč. lůžek novorozeneckých)	Hospitalizovaní	Letalita v ‰	Ošetrovací dny	Průměrná ošetrovací doba
1. pololetí 2004	1 139 845	23,2	8 317 200	7,3
1. pololetí 2005	1 149 130	23,5	8 115 686	7,1
Rozdíl (+ / -)	9 285	0,3	-201 514	-0,2

Nemocnice - ošetrovatelská následná péče	Hospitalizovaní	Letalita v ‰	Ošetrovací dny	Průměrná ošetrovací doba
1. pololetí 2004	23 701	172,6	995 876	42,0
1. pololetí 2005	25 293	181,7	1 053 559	41,7
Rozdíl (+ / -)	1 592	9,1	57 683	-0,3

V členění podle zřizovatele vykazují (stejně jako loni) nejvyšší využití skutečné lůžkové kapacity zařízení³ přímo řízená Ministerstvem zdravotnictví. Mírně nad republikovým průměrem je i využití zařízení komunálních (zřizovatel kraj, město, obec).

Podle velikosti lůžkového fondu odpovídá dlouhodobě nejvyšší využití zařízením do 100 lůžek, která mají více než 40 % lůžek určených ošetrovatelské péči.

Závěr:

V 1. pololetí 2005 klesl lůžkový fond nemocnic jen o 0,5 % (v loňském pololetí o 1,2 %), personální zajištění lůžek se dlouhodobě výrazněji nemění. Využití nemocničních lůžek v letošním pololetí zhruba odpovídá stejnému období loňského roku, ošetrovací doba mírně, ale stále klesá.

K dalším převodům krajských nemocnic na obchodní společnosti vlastněné výlučně krajem po celé první pololetí nedošlo. Hned od 1. 7. 2005 však byly na akciovou společnost převedeny první čtyři krajské nemocnice ve Středních Čechách, další kraje již převody schválily, nebo budou o převodech v září jednat. Fungování jako obchodní společnosti zahájí zbývající krajská zařízení od 1. ledna 2006.

Vypracovala: Mgr. Jana Tvrdá

³ Po odečtení dnů vyřazení lůžek z provozu z technických či personálních důvodů.

Lůžkový fond nemocnic v ČR v 1. pololetí 2005

rezorty celkem

Oddělení	Lékaři	Lůžka	Hospitali- zovaní	Ošetřovací dny	Využití lůžek	Ošetř. doba
Interní	1 486,73	11 801	226 713	1 758 489	149,0	7,8
Kardiologie	181,70	803	26 046	117 620	146,5	4,5
Revmatologie	10,65	103	924	16 718	162,3	18,1
Diabetologie	19,40	56	1 057	8 942	159,7	8,5
Gastroenterologie	26,10	139	2 900	19 700	141,7	6,8
Klinická farmakologie	5,10	27	595	4 290	158,9	7,2
Geriatric	39,18	529	4 196	79 378	150,1	18,9
Infekční	132,24	1 655	23 022	166 280	100,5	7,2
Alergologie a klin. imunologie	3,30	18	300	2 711	150,6	9,1
Tbc a respiračních nemocí	177,60	1 609	20 715	228 733	142,1	11,0
Neurologická	466,21	3 283	56 705	480 473	146,5	8,5
Psychiatrická	135,86	1 425	10 954	214 046	150,2	19,5
Nemoci z povolání	6,34	53	682	6 403	120,8	9,4
Dětská vč. novoroz. úseků	604,45	5 058	136 343	639 183	125,8	4,7
Gynekologická vč. novoroz. úseků	745,13	6 024	157 101	763 671	126,3	4,9
Samost. novoroz.úseky	112,85	831	17 930	124 359	149,7	6,9
Chirurgická	1 334,04	9 634	214 580	1 339 764	144,6	6,2
Hrudní chirurgie	5,00	23	353	2 748	119,5	7,8
Cévní chirurgie	31,65	117	3 634	19 050	162,8	5,2
Neurochirurgická	139,51	664	13 699	100 828	151,9	7,4
Plastická chirurgie	48,36	311	7 712	37 597	122,3	4,9
Kardiochirurgická	207,75	624	8 328	85 727	138,4	10,3
Traumatologická	128,57	718	16 978	105 495	147,2	6,2
AR	639,86	784	15 053	112 315	143,3	7,5
Ortopedická	422,95	2 766	61 764	406 598	147,0	6,6
Urologická	248,21	1 718	45 620	238 906	138,9	5,2
Ušní, nosní, krční	273,98	1 756	51 299	227 652	129,6	4,4
Foniatrická	2,30	20	303	3 043	152,2	10,1
Oftalmologická	220,92	1 293	41 225	144 743	111,6	3,5
Stomatologická	28,84	185	4 182	19 527	105,6	4,7
Dermatovenerologická	127,80	1 072	12 203	148 262	138,4	12,1
Klinická onkologie	55,47	346	8 348	53 402	154,3	6,4
Radiační onkologie	112,79	1 126	12 358	149 379	132,7	12,1
Nefrologická	22,10	106	2 478	15 437	145,6	6,2
Klinická hematologie	47,43	180	2 318	24 032	133,5	10,4
Protetická	1,50	30	151	3 104	103,5	20,6
Rehabilitační	125,11	1 452	14 376	230 920	161,3	16,1
Nukleární medicíny	14,27	108	1 652	14 036	130,0	8,5
Léčby popálenin	33,97	153	1 389	20 868	136,4	15,0
Intenzivní péče ¹⁾	96,28	260	10 722	38 201	146,9	3,6
Ošetřovatelská péče ²⁾	229,71	6 237	21 561	992 233	161,0	46,0
Maxilofaciální chirurgie	6,20	27	573	4 382	162,3	7,7
Celkem	8 757,41	65 124	1 168 879	9 169 245	140,9	7,8

¹⁾ jen samostatná oddělení

²⁾ včetně sociální hospitalizace

Využití lůžkového fondu nemocnic ČR v 1. pololetí 2005

podle velikosti lůžkového fondu

Zařízení s počtem lůžek	Počet zařízení	Ošetřovací dny	Využití lůžek ve dnech	Využití lůžek v %	Průměrná ošetřovací doba	Prostoj lůžka schopného provozu	Lůžka celkem	<i>z toho lůžka ošetřovatelské následné péče</i>
do 99	46	351 692	150,4	84,4	11,3	2,1	2 216	940
100 - 199	53	1 149 567	148,9	83,6	10,8	2,1	7 751	2 920
200 - 299	27	907 317	143,0	80,7	7,6	1,8	6 476	554
300 - 499	34	1 883 311	138,8	79,4	7,1	1,8	13 583	901
500 - 699	16	1 214 696	135,7	78,1	7,0	2,0	8 927	588
700 - 999	9	1 059 052	141,4	80,7	8,1	1,9	7 491	531
1 000 +	13	2 603 610	139,4	81,9	7,7	1,7	18 680	216
Celkem	198	9 169 245	140,9	80,9	7,8	1,9	65 124	6 650

podle zřizovatele

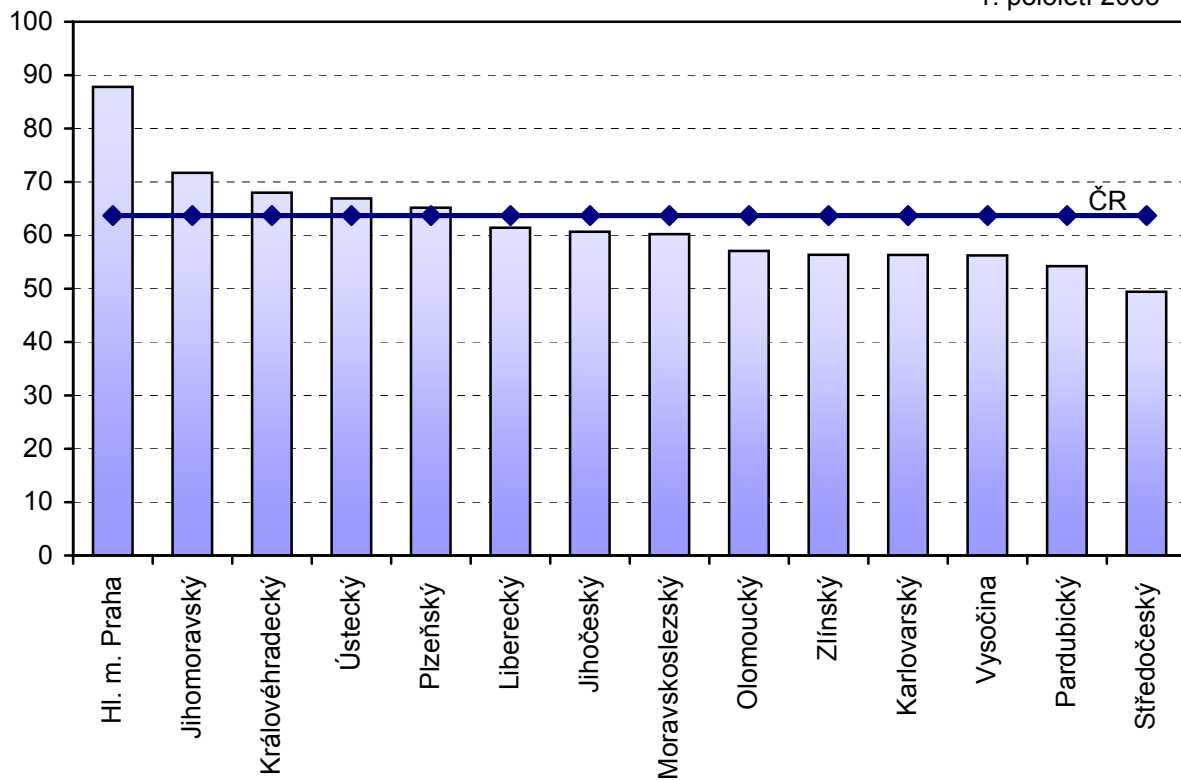
Zřizovatel	Počet zařízení	Ošetřovací dny	Využití lůžek ve dnech	Využití lůžek v %	Průměrná ošetřovací doba	Prostoj lůžka schopného provozu	Lůžka celkem	<i>z toho lůžka ošetřovatelské následné péče</i>
MZ	19	2 511 616	143,4	83,5	7,8	1,6	17 527	301
Kraj	63	3 757 697	140,2	80,6	7,4	1,8	26 836	2 643
Město, obec	25	727 013	145,3	81,8	8,5	1,9	5 004	741
Fyzic. os., církev, jiná práv. osoba	85	1 934 234	138,8	78,8	8,4	2,2	13 917	2 924
Ostatní centrální orgány	6	238 685	129,8	73,6	9,7	3,5	1 840	41
Celkem	198	9 169 245	140,9	80,9	7,8	1,9	65 124	6 650

podle druhu poskytované péče

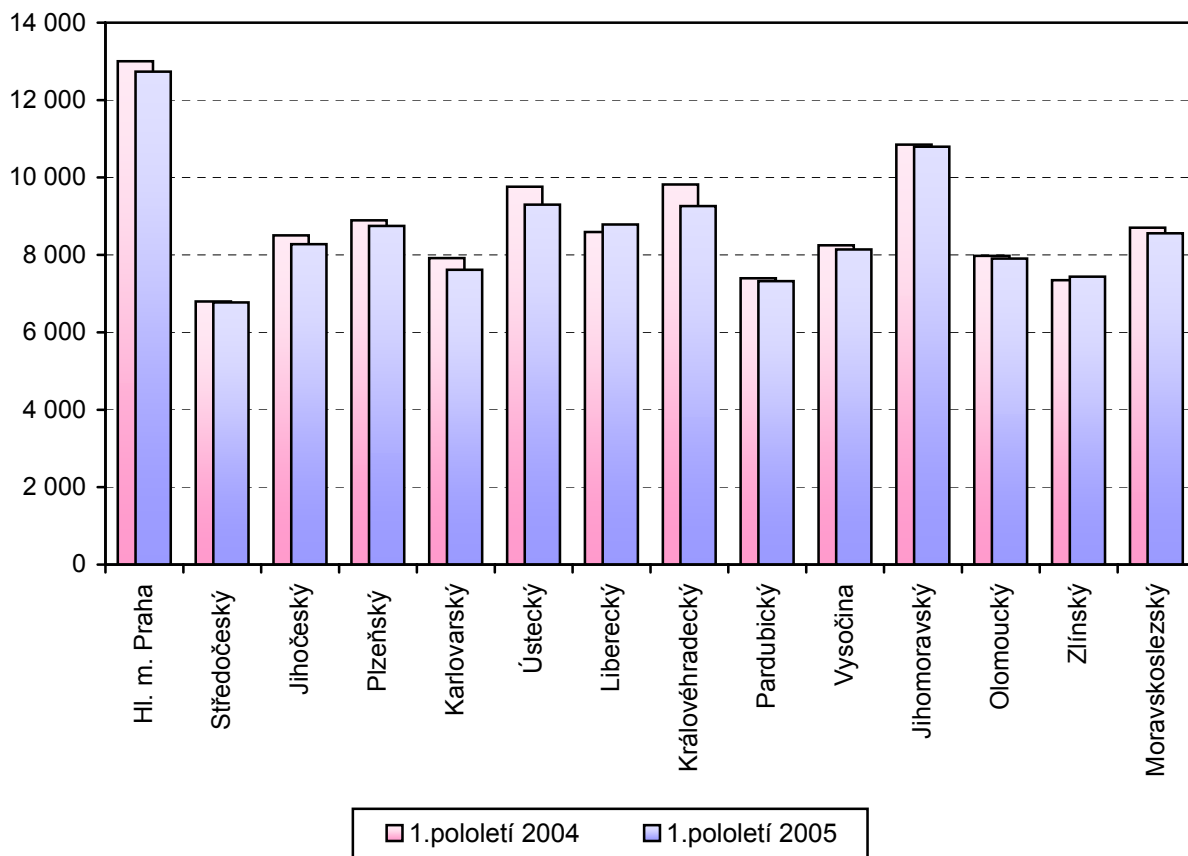
Druh péče	Počet lůžek	Ošetřovací dny	Využití lůžek ve dnech	Využití lůžek v %	Průměrná ošetřovací doba	Prostoj lůžka schopného provozu
akutní péče (bez lůžek novorozeneckých)	56 280	7 816 860	138,8	79,9	7,1	1,8
lůžka novorozenecká	2 194	298 826	136,2	76,3	5,6	1,7
ošetřovatelská následná péče	6 650	1 053 559	160,2	90,6	41,7	4,3

Lůžka v nemocnicích na 10 000 obyvatel

1. pololetí 2005

Ošetrovací dny v nemocnicích na 10 000 obyvatel

Sít' nemocnic k 30. 6. 2005

